

Uudenkaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen

Opetus- ja kasvatustalautakunta 22.05.2024 § 38

Valmistelija: Opetustoimenjohtaja Arja Kitola
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Kulttuurikasvatussuunnitelma (KOPS) on vuosittain toistuva, etukäteen budjetoitu ja selkeillä sopimuksilla aikaansaatu kokonaisuus, jossa kunnan päättämälle ikäryhmälle taataan tasokasta taide- ja kulttuurikasvatusta. Lukuiset tutkimukset puhuvat sen puolesta, että kulttuurin harrastamisella on myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten elämänlaatuun. Maailman terveysjärjestö WHO:n Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa toteuttamien tutkimusten (2020) mukaan osallistuminen musiikki-, teatteri-, elokuva-, radio- tai tanssiprojekteihin on parantanut nuorten itsetuntoa ja vähentänyt ahdistuksen ja masennuksen oireita. Saman suuntaisesti taiteen hyvinvointivaikutuksiin keskittyneen ArtsEqual -hankkeen julkaisussa (2017) todettiin taiteellisen toiminnan tutkitusti vaikuttavan mm. positiivisesti nuorten itsetuntemukseen, itsetuntoon ja -luottamukseen, sekä vähentävän stressiä ja ahdistuneisuutta. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen (2020) mukaan kulttuuria harrastavat nuoret kokevat hyvinvointinsa muita paremmaksi, ja tyytyväisyys hyvinvointiin lisääntyy, mitä monipuolisemmin kulttuuria harrastetaan.

KOPS antaa osallistujille mahdollisuuden avartaa maailmankatsomustaan sekä käyttää älyään ja luovuuttaan. Se sisältää myös tietoa paikallisesta kulttuurihistoriasta ja monikulttuurisuudesta sekä opastaa suomalaisen ja monikulttuuriseen juhla- ja tapakulttuuriin.

KOPS perustuu lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019), joka velvoittaa kuntaa edistämään kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Myös YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan koulutuksen tulee edistää muiden kulttuurien kunnioittamista ja lapsella on oikeus taide- ja kulttuurielämään.

Kulttuurikasvatuksen teemat sisältyvät myös varhaiskasvatus- ja perusopetuslakeihin sekä varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin. Valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) perusopetukselta edellytetään kulttuurin, taiteiden, kirjallisuuden, ympäristön ja historian tunnetuksi tekemistä, sekä esteettisten kokemusten ja elämysten tarjoamista kulttuurien ja taiteiden eri aloilta. Varhaiskasvatustalautakunta (540/2018) myös nostaa yhdeksi varhaiskasvatuksen tavoitteeksi toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa.

Koko kaupungin yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelma on tärkeä lasten ja oppilaiden yhdenvertaisuuden vuoksi. Uudenkaupungin huono-osaisuuskerroin on Varsinais-Suomen viidenneksi korkein ja perheiden välillä on suuria hyvinvointieroja. Huono-osaisuus on vahvasti kytköksissä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tarpeeseen ja käyttöön. Koska kulttuurin ja taiteen kokeminen ja harrastaminen on merkityksellinen hyvinvointitekijä, yhtenäisen kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen kaikissa kasvun ja oppimisen palveluiden yksiköissä on erittäin tärkeää.

Uudenkaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma on päivitetty hyvinvointi- ja vapaa-aikapalveluiden sekä kasvun ja oppimisen palveluiden yhteistyönä. Päivittämiseen on kutsuttu asiasta kiinnostunut henkilökunta. Lisäksi suunnitelmaa on käsitelty rehtoreiden kanssa. Suunnitelma sisältää kahdentasoisia tavoitteita. Perustaso sisältää ensikosketuksen monenlaisiin elämyksiin eri luovilta aloilta, tutustumista paikallishistoriaan, sekä taiteelliseen harrastamiseen ja lukemiseen kannustavia toimia. Syventävä taso sisältää nimensä mukaisesti syventää edellä mainittuja teemoja sekä vahvistaa globaalikasvatusta. Suunnitelmassa on arvioitu vuositason kustannukset seuraavasti:

Perustaso: 15,58 € / lapsi ja oppilas, yhteensä 29 600 €

Syventävä taso perustason lisäksi: 25,05 € / lapsi ja oppilas, yhteensä 47 600 €.

Osa uuden kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöistä toteutuu jo nykyisen budjetin puitteissa.

Esittelijä: Opetustoimenjohtaja Arja Kitola

Päätösehdotus: Opetus- ja kasvatustalokunta

1. Hyväksyy liitteenä olevan kulttuurikasvatussuunnitelman varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen. Kulttuurikasvatussuunnitelma liitetään osaksi paikallisia varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmia. Yksiköt tarkentavat suunnitelmaa esim. kuvaamalla oppiaineet, joihin sisällöt erityisesti linkitetään.
2. Esittää budjettikehykseen varattavaksi yhteensä 30 000 euroa, jotta lapsille ja oppilaille voidaan tarjota myös syventävän tason kulttuurikasvatuspalveluita.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 03.06.2024 § 185
2472/12.00.01/2024

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää, että vuoden 2025 talousarviokehukseen ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmakehykseen varataan yhteensä 30 000 euroa syventävän tason kulttuurikasvatuspalvelujen tarjoamiseksi lapsille ja oppilaille osana kaupungin päivitettyä kulttuurikasvatussuunnitelmaa.

Päätös: Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti siirtää asian käsiteltäväksi samanaikaisesti vuoden 2025 talousarviokehysten kanssa.
